

FERUZA SHAROPOVA

UMUMIY O'RTA TA'LIMDA
O'QIB TUSHUNISH
MALAKASINI SHAKLLANTIRISH
USULLARI

MONOGRAFIYA

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

Feruza SHAROPOVA

**UMUMIY O'RTA TA'LIMDA O'QIB
TUSHUNISH MALAKASINI
SHAKLLANTIRISH USULLARI**

MONOGRAFIYA

**SAHHOF
2021**

MUNDARIJA

KIRISH 6

I BOB

MATNNI O'QIB TUSHUNISH KO'NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING
NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI 8

1.1. Matnni o'qish psixofiziologik jarayon sifatida 15

1.2. Matn o'qish ko'nikmasining pedagogik asosi 21

1.3. Matn o'qish ko'nikmasining psixologik asosi 26

I bob yuzasidan xulosalar 26

II BOB

5-SINF O'QUVCHILARIDA MATNNI O'QIB TUSHUNISH MALAKASINI
SHAKLLANTIRISH METODIKASI

2.1. 5-sinf o'quvchilari uchun matn tanlashning grammatik va
semantik jihatlari 29

2.2. 5-sinf o'quvchilarida matnni o'qib tushunishda hisobga olinishi
kerak bo'lgan omillar 37

2.3. Matnning o'qib tushunilishi bo'yicha topshiriqlar 45

II bob yuzasidan xulosalar 60

III BOB

5-SINF O'QUVCHILARIDA MATNNI O'QIB TUSHUNISH MALAKASINI
SHAKLLANTIRISHNING TAJRIBAVIY TADQIQI

3.1. Tajribaning tavsifi 62

3.2. Tajriba ishtirokchilari 63

3.3. Tajriba material 65

3.4. Tajriba natijalari 69

3.5. Tajriba natijalari tahlili 85

IV. XULOSALAR 85

V. FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI 88

ILOVALAR 94

373:808.545
78.39
Sh 26

Sharopova, Feruza
Umumiy o'рта ta'limda o'qib tushunish malakasini shakllantirish
usullari [Matn]: monografiya / Feruza Sharopova. – Toshkent:
«SAHHOF» MChJ, 2021. – 112 b.

ISBN: 978-9943-7280-9-7

UO*K 373:808.545
KBK 78.39

TAQRIZCHILAR:

TDPU Umumiy tilshunoslik kafedrasi dots.v.b., f.f.falsafa doktori (PhD)
Nargiza To'xtayeva.

ToshDO'TAU Amaliy tilshunoslik va lingvovidaktika kafedrasi katta
o'qituvchisi, p.f.d. (PhD)
Klara Mavlonova.

Sharopova Feruza Valiyevnaning "5-sinf o'quvchilarida matnni o'qib
tushunish malakasini shakllantirishning nazariy va metodik asoslari"
mazmuni monografiyasi aynan kommunikativ yondashuvning ona til
ta'limida qo'llanishi yuzasidan ilk tajribaviy tadqiqotlardan biridir. Mazkur
tadqiqot 2019-2020-o'quv yilida Toshkent shahri Chilonzor tumanidagi
114-maktabning 5-"B" sinf o'quvchilari bilan oktyabr-mart oylari davomida
o'tilgan tajriba darslariga asosan yozilgan.

Ushbu monografiya keng auditoriyaga mo'ljallangan.

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti ilmiy-
texnikaviy kengashining 2021 y. 26-iyun, 7-sonli (zoom, masofaviy) majlisiga
asosan chop etishiga ruxsat berilgan.

ISBN 978-9943-7280-9-7

© Feruza Sharopova, 2021
© «SAHHOF», 2021